

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE:

In Capitala: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei.
In Districte: " " 36 " " 18 " " 10 "
In Străinătate: " " 48 " " 24 " " 12 "

DIRECTOR: D. AUG. LAURIAN.

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România: La administrațiune, Pasajul Român, Nr. 3 bis, București; și la corespondenții ziarului din județe.
In Hamburg: La *Adolf Steiner*, Gänsemarkt, 58. Biroul central de anunțuri pentru Germania.
Pentru Franța, Anglia, Austro-Ungaria și Italia: Se va adresa la *AGENCE LITON*, Paris, 50, rue de
Neuve-Dame-des-Victoires (placé de la Bourse).

ANUNCIURILE:

Linia mică pe pagina IV-a . . . . . 30 bani
Reclame pe pagina II-a 5 lei. — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile neîncetate se refuză. — Articollii nepublicați nu se înapoiază

Pentru inserții și reclame redacțiunea nu este reponsabilă.

Din cauza sărbătorilor catolice, nu ne-au sosit foile streine.

SCIRI TELEGRAFICE

DIN ZIARELE STREINE

Paris, 2 Aprilie.

Se crede că cabinetul se va constitui astfel: D. Floquet, președinte al consiliului și ministru de interne; Goblet, afaceri streine; de Freycinet, resbel; admiralul Krantz marina; Ricard, justiție; Peytral, finanțe; Lockroy, instrucțiunea publică; Loubet, lucrări publice; Viette, agricultură și Legendrand, comerț.

Belgrad, 2 Aprilie.

Regele, primind biroul Skupstinii, a declarat că va menține riguros compromișul cu partidul radical, care la rândul lui va trebui să fie toate angajamentele luate și mai ales acele care privesc politica exterioară de a proceda cu moderație și de a se abține de la provocări.

Regele va combate energic curentul care caută a lucra în afară de Skupcină și de guvern.

M. S. a terminat spunând că și în partidul liberal și progresist sunt oameni capabili și experimentați.

Masauah, 3 Aprilie.

Scrisoarea lui Negus a sosit asnoapte. Negus spune că pentru moment nu poate face pace în condițiile impuse de guvernul italian. Acest răspuns micșorează probabilitatea unui acord grabnic.

Abisiniienii s'au concentrat în localitățile unde esteapă.

Roma, 3 Aprilie.

M. Lor vor merge la Florența sâmbătă, spre a vizita pe Regina Englierei. M. Lor vor fi întovărășiți de d. Crispi și Saracco.

Londra, 3 Aprilie.

Times zice că Regele Carol este unul din Suveranii cel mai abili din Europa și că el cunoaște exact adevăratele interese ale țării sale. Dar opoziția se înșală când visează să asigure României neutralizarea sa. Cu toată armata ei cea admirabilă, România nu poate lupta în contra puternicei Rusii.

Prin natura chiar a lucrurilor ea nu va putea să observe neutralitatea, în caz când Rusia ar voi să treacă prin teritoriul ei. Ea va trebui atunci să se dea ajutor Rusii, sau să opuiască rezistență încâpăținată.

Viena, 1 Aprilie.

Se anunțase că guvernul rus va supune Austriei noul propunerii pentru regularizarea cestiunii bulgare. Până acum nu s'a făcut nici o comunicare de acest fel cabinetului din Viena. Se crede că Rusia, înainte de a face un nou demers, caută să se asigure de concursul Germaniei și că acum să negociază în privința aceasta între Petersburg și Berlin.

Petersburg, 1 Aprilie.

Șeful intendenței din Moscva, Varșovia, Kiev și Dunaburg au fost chemați la Petersburg spre a da seama de aprovizionări. Flotele Mării-Negre și ale Mării Baltice vor fi trecute în revistă de ministrul de marină.

Madrid, 1 Aprilie.

Consiliul de administrație al Bancii Spaniei a respins propunerile ministrului de finanțe pentru contractarea cu acest stabiliment a unui împrumut de 200 milioane în rentă amortisabilă 4 la sută.

Marsilia, 1 Aprilie.

Azi dimineață numeroși lucrători francezi s'au dus pe bordul unei nave a companiei Fraissinet, unde erau ocupați lucrătorii italieni și au cerut alungarea lor, iar în cas de refuz, să împiedice lucrările. Antreprenorul le-a împlinit cererea și a luat lucrătorii francezi în locul Italianilor.

Același fapt s'a produs la debarcarea navei spaniole Palma. Aci erau ocupați numai Italiani. Lucrătorii francezi au obținut fără dificultate gonirea streinilor, dându-se de lucru oamenilor luați dintre protestatori.

Cair, 1 Aprilie.

Un marabut cu numele Hadji Larbi a venit din Sudan în provincia Tafilet, unde predică resboiul sfânt contra necredincioșilor, ce nu sunt musulmani.

Se pretinde că acest marabut e urmat de 60,000 partizani ce vin din Sudan.

București, 23 Martie 1888

Ministerul este constituit; el a și depus ieri jurământul legiuit. Această știre a trebuit să mulțumească pe toți cei cari și dau seama de situațiunea noastră politică. Noul minister, credem, că se va a-reta demn de sarcina ce este încredințată sie: el va fi corect, atât în ce privește aplicarea legilor cât și în ce privește administrarea averei publice, corect până la gradul superior că nimeni nu are nici măcar dreptul d'a bănuși că, la vre-un moment, pasiunea l'ar putea orbi asupra datoriei sale; apoi, acest minister va administra cu pricepere. Astfel, guvernul ce s'a constituit ieri se prezintă în cele mai bune condițiuni pentru a da satisfacțiune dorințelor țerei.

Moștenirea ce ia ministerul cel nou de la fostul guvern, nu este deloc avantajoasă. Este mai întâi starea morală a țerei, care trebuie ca în curând să se schimbe. De azi înainte legea va fi lege, una pentru toți. Onestitatea or-cărui servitor al Statului nu va mai constitui un merit: toți vor înțelege că fără onestitate orice alte calități rămân neconsiderate. Caracterul oamenilor ce au luat asupra-le sarcina de a fi în capul acestei lucrări de regenerare morală, este o garanție nediscutabilă că toată lumea va putea în curând să se convingă că dacă, sub instituțiunile noastre constituționale, s'au făcut niște abateri care au revoltat conștiința publică, asemenea abateri sunt excepțiune, că foloasele ce au putut trage cei cari le-au comis vor fi înlăurate de amărăciunea unei reprobări formale. Fără pasiune și fără slăbiciune, opera de regenerare morală va fi dusă la sfârșit, la cel mai bun sfârșit.

Insistența noastră asupra acestui punct, asupra trebuinței unei regenerări morale, nu poate să fie neînțeleasă de nimeni. Revolta opiniei publice este evidentă pentru toți. Această revoltare a dat jos guvernul d-lui I. Brătianu. Bine înțeles, nu vorbim de ultimele manifestațiuni de aci din Capitală; acestea luate izolat, nu ar fi putut niciodată resturna un guvern. Dar, dacă nu le luăm izolat, ci în legătură cu nemulțumirea generală din țară, ele nu au fost niște înscenări cari nu pot avea nici o valoare; aceste ultime manifestațiuni au însemnătatea lor, ele fiind o rezultantă vădită pentru toți a nemulțumirii generale tăgăduită de puțini. Intre acești puțini nu este d. I. Brătianu; d-lui a zis, când s'a retras acum vre-o două săptămâni, că nemulțumirea există în țară, dându-i ca explicare numai slăbiciunea firei omenești, că lunga d-lui ședere la putere a făcut pe lume să i se urască, cum Aristide făcuse pe lume să i se urască cu caracterul lui perfect integru. Explicarea ce d. I. Brătianu nu este cea adevărată, dar

faptul existenței nemulțumirii este pe deplin adevărat. Necorectitudinile membrilor din partidul căzut de la putere, necorectitudinile cunoscute de mult, turpitudinile desveluite în vremea din urmă, pasiunea svăpăiată ce s'a pus la aplicarea legilor, toate acestea au revoltat conștiința publică. Dacă opiniei publice poate să se înșele în ce privește ideile politice, ea nu se poate înșela asupra onestității Gradul intens al revoltei conștiinței publice ne dă măsura demoralizării care a domnit în cercurile dirigitoare.

Garanția ce prezintă noul minister de o perfectă corectitudine, pentru toți și în toate, ne face să zicem că constituirea lui a trebuit să umple de bucurie pe toți cei cari și dau seama de situațiunea noastră politică.

De altă parte, personalitatea distinsă a fie-cărui dintre membrii ce compun acest minister, claritatea de idei care a făcut pe cei dintre dinșii cari au luat necontenit o parte activă la luptele politice să nu se abată deloc din linia dreaptă, acestea constituie o garanție că diferitele interese ale țerei vor fi bine administrate. Atunci când va fi momentul d'a desfășura un program, actualul minister va putea să fie combătut sau susținut cu pasiune: până atunci, bărbații politici nu vor putea aștepta de cât cu încredere.

SERVICIUL TELEGRAFIC AL ROMÂNIEI LIBERE,

Paris, 2 Aprilie.

Mai multe foi sunt informate din Olanda, că în podul lui Verheyen van Estvelt, judecător în cantonul Boksemeer, s'a găsit corespondența particulară, schimbată între împăratul Napoleon și fratele său, regele Olandei.

Pachetul de scrisori era însoțit de un bilet, prin care regele Louis declara că a încredințat acele scrisori d-lui Verheyen van Estvelt, secretarul său particular, care era bunicul judecătorului din cantonul actual Boksemeer.

Se va procedea în curând la un inventar minuțios al acestor minuțioase corespondențe, pe care presa olandeză o consideră a avea o importanță considerabilă pentru perioada istoriei țerei, în care regele Louis ocupa tronul.

Petersburg, 1 Aprilie.

Ziarul *Moskovskia Wiedomosti* consiliază pe guvernul rus să supravegheze cu atenție pe sir Henry Drummond Wolff, noul ministru al Angliei la Teheran, care ar avea se zice intențiunea să cucerească comerțul Persiei. Foata moscovită adaugă: «Piețele Persiei și Asiei Centrale aparțin Rusiei, care nu face aiurea concurență Angliei.»

A se vedea ultime știri pe pag. III-a

RĂSPLATA

Din 14 Martie și până azi în Capitală se petrec un șir de evenimente, cari în istoria țerei s'a dezvoltării Statului nostru vor avea un loc de onoare.

Revoluția, ori răsvrătirea precum o numeau colectivității, revoltarea moralului public, precum o numim noi au dat dovezi atât de frumoase, în cât azi fie-care român este vesel, în-sufleț și convins de vitalitatea neamului său. Moralul public redeșteptat, în o singură săptămână a produs mai mult de cât au produs inteligența colectivității în mai mulți ani, ba în o singură săptămână au reardus moralul național în o stare atât

de falnică cum nu au mai fost, poate numai în timpul războiului.

Precum se usucă vara pădurile înverzite copleșite de paraziți, așa se usucă și o națiune, când moralul națiunii începe a boli!

Si boala deja morală națiunii, boala rău, căci ajunseserăm acolo, în-cât cei onesti erau persecutați de cei neonesti, caracterele erau batjocurite, voința spre muncă înăbușită și împiedecată, și manifestarea unei idei contrare gascii, era pedepsită cu persecutarea până în al șaptelea neam.

În atmosfera colectivității era un murmur timpit, dar permanent, care striga în urechile tinerețului ș'ale bătrînilor „fate mișel ca să trăești!”

Și durere, că îndemnul aceasta a fost cam de mulți urmați!

Dar acum s'a curățit atmosfera, deja, chiar și cerul a ajutat erii la curățirea ei!

Apoi cele trei-zeci de mii de cetățeni, cari în triumf măreț aduceau ultimile victime ale colectivității, de la Văcărești, trecând pe sub ferestrele d-lui I. C. Brătianu; acele mii de cetățeni manifestați principiul redeșteptat, că în țara aceasta domnia minciunii, a fraselor umflate ș'a șarlatanismului politic, a încetat pentru tot-d'auna.

— * —

Dacă d. Ion Brătianu ar fi stat ieri pitulat la o fereastră de la marele otel al bulevardului, cum steteau d-nii Ion Ghica și Dim. Sturdza, ar fi trebuit să l' podidească lacrimile, de amintiri dacă nu de căință.

Un triumf ne-mai-pomenit în capitala Țării s'a făcut ieri d-lui Nicolae Flevea și celor-alți, asvirliți de urgia colectivistă în temnița Văcăreștilor.

Zeci de mii de oameni cu flori, cu drapele, cu muzică, au adus de la Văcărești până acasă, în aclamări isvorite din inimă pe tribunal, care dase lovituri de moarte regimului colectivist și pe care furia nebună a unui guvern ce se pătase de sânge neputându-l nimici, ordonase aruncarea deputatului în pușcărie.

Ce spectacol mișcător!...

A fost și d. Ion Brătianu popular. I s'a făcut și lui manifestații. Dar nu știn dacă a mai văzut vr'odată în a sa viață o manifestare așa de puternică, așa de spontană, așa de frumoasă, cum i s'a făcut ieri d-lui Flevea și amicilor săi de prigo-nire.

Ce-al fost și ce-al ajuns, d-le Brătienne?

— * —

Și d. I. Brătianu a avut 12 ani puterea.

Puterea lui a fost nemărginită în toată astă lungă vreme.

După un război fericit, făcut de acele mase viguroase și tot-d'auna gata de a se jertfi pentru moșie și pentru lege, fostul dictator n'a mai întâmpinat nici o piedică mare în guvernarea acestii țeri.

Tot ce mintea lui putea zămisli pentru îndrumarea țerei către un viitor strălucit, se putea transforma a doa zi într'un fapt îndeplinit. Atât de princiocase fusese împrejurările în cari d. Brătianu a avut atât puternicia.

A veni la putere c'un capital imens de popularitate, a sta atâta lungă vreme în împrejurări excepționale de fericite și a fi silit să te retragi, sub povara unor nemulțumiri atât de accentuate, este sdrobotor... A vedea în ziua căderii, triumful cel mai stră-

lucit al adversarului tău, dus pe mii de brațe, aclamat de mii de suflete, încălzit de atâtea inimii, — iată începutul *resplatei*.

Pricepi ceva, d-le Brătienne, din această manifestare măreață, cu atât mai măreață, cu cât era mai spontană, cu cât era mai liniștită?

— * —

Și lovitura nu e dată numai bătrânului rostogolit sub povara atâtor fapte rele.

Ea este dată întregii clinteli nefaste a nenorocitului patron.

Majoritatea Camerii, înfierbântată de ură și povățuită de capete răsbunătoare, aplaudase măsurile brutale, sêlbatice, nelegiuite ale unor miniștrii învierșunați. Ura ei vulgarămersese până la a vota suprimarea libertății individuale a deputaților Flevea și Filipescu, aruncați în temniță din porunca stăpânirii, fără a se putea formula cu temei singura acuzare care să legitimeze arestul preventiv al mandatarilor națiunii.

Parlamentul, care trebuia să fie gelos de drepturile lui, în orbia urii și prin deprinderea servilismului, a votat atunci, d'odată cu mănținerea în temniță a celor doi deputați, deplină încredere în guvernul care săvârșise atâtea fapte rele.

Justiția însă s'a ridicat mai sus de cât Parlamentul. Ea a pus în libertate, pe o cauțiune de nimic, pe cei arestați prin urele executiviei și pe cei mănținuți în arest prin orbirea pătimășe a majorității colectiviste.

Ce palmă!... Ordinul camerei de puere sub acușate și triumful popular făcud-lor Flevea și Filipescu, este isbânt da dreptului împotriva apăsării, este osândă cumplită a colectivității.

Nu știu dacă prințul N. Bibescu, al cărui talent strălucit în vorbire s'a revelat în zilele trecute în Cameră, a văzut triumful d-lui N. Flevea. Dacă va fi văzut acel cortej de peste 20,000 de cetățeni, care a dus în aclamație de la Văcărești și până la casele lor pe deputații, ținuți în temniță și prin votul său, de sigur că o mare schimbare se va fi produs, cu privire la acest fapt, în deosebierea ce d-nia-sa făcea între populația și popor.

Ei nunc erudimi, domnilor colectivisti.

CRONICA ZILEI

Noua circumscripțiune teritorială, aprobată prin decret regal la 8 Februarie a. e., menită a face ca să dispară marile inconveniente ce timpul și experiența ne-au dovedit că există în privința mobilizării și recrutării în vechia circumscripțiune teritorială, cu toate avantajele ce ar prezinta imediata sa aplicare, totuși ministerul este nevoit, din cauza multipeilor pedici ce se prezintă, să o amâne pentru o dată mai târzie ca 1 Aprilie.

Deci, decretul numit rămâne în suspensiune până după terminarea manevrelor de toamnă.

D. colonel Pastia Mihail, directorul general al telegrafelor și poștelor, aflat în poziție de disponibilitate, e chemat în activitate de serviciu, urmând a fi trimis în misiune în Germania, pentru a face recepția materialului comandat la Grusonwerk, primind solda gradului său din vacanță ce este de un general până la deschiderea de vacanță în arma artileriei.

Această chemare se va considera pe ziua de 15 Martie.

D. Căpitan Gracosy Nicolae e numit comandant al canonierei *Grivița*, în locul căpitanului Eustațiu, care a fost debarcat și numit director al școlii copiilor de marină.

D. V. Constanținescu, fost controlor, este numit controlor la creditul agricol din județul Dorohoiu, în locul d-lui Em. Gheorghiu.

Femea Dumitra Vălsan Soare din comuna Scăoși, plasa Cricovu-Podgoria, județul Prahova, în etate de 50 ani, a născut trei copii, doi de sex masculin și unul feminin; atât mama cât și copiii până acum sunt în deplină sănătate.

Numiri în administrația centrală a regiunii monopolurilor Statului:

D. Ion Vlădoianu, actual șef de serviciu, în postul vacant de șef al diviziei contabilității și vânzărilor. — D. Toma Bogdan, actual șef de birou pentru ordonanțare, în funcțiunea de șef de serviciu, în locul d-lui I. Vlădoianu, înaintat. — D. G. Manolescu, actual șef de birou pentru contencios, în funcțiunea de șef de birou pentru ordonanțare, în locul d-lui Toma Bogdan, înaintat. — D. N. Mavrocordean, în funcțiunea de șef de birou pentru contencios, în locul d-lui G. Manolescu, înaintat.

D. Mitică Ion Alexe, din comuna Flămânda, județul Teleorman, a dăruit un clopot în valoare de lei 400 bisericii din comuna Traian.

D. P. Lambescu, din comuna Traian, județul Teleorman, a dăruit bisericii din aceea comună 100 lei.

D. Manea I. Stoia, proprietarul moșiei Căndesci, județul Buzău, a reparat radical biserica din aceea comună, dotând-o cu următoarele obiecte: un policandru, 2 sfeșnice, cărți, vestimente și alte obiecte.

D. Nicolae Atanasie, arendașul moșiei Șarga, din județul Ialomița, a dăruit bisericii din aceea comună cărți în valoare de lei 400, un steag și un dric.

D. Avram Lipa Juster, arendașul moșiei Negulesci, din comuna Mesteacănu, județul Neamțu, a oferit pentru facerea temeliei unei biserici în aceea comună 400 bolovani de piatră.

D. M. Corbescu, avocat din București, a dăruit bisericii primumită "Stolnicu", din Târgoviște, 5 candelă de argint.

D. Maria C. G. Mavrodin a dăruit bisericii din comuna Ulmu, județul Brăila, un rând vestimente.

Preotul Ion Căprioară, din comuna Tețcani, județul Bacău, a contribuit cu suma de lei 1.040 la repararea bisericii S-tului Gheorghe din aceea comună.

Se dă în întreprindere reparațiunea a 34 poduri de pe șoseaua Vaslui-Bloga.

Valoarea lucrărilor de executat este de lei 5,659, bani 3. Licităția se va ține la minister și la prefectura județului Vaslui, în ziua de 21 Aprilie la orele 4 după amiază.

În ziua de 13 (25) Aprilie se va ține licitație, la prefectura județului Brăila, pentru darea în antrepriză a transportului expediției de la oficiul postal Brăila la Măcin și vice-versa.

Licităția va fi cu oferte sigilate, care se vor primi până la orele 4 p. m. precis, când se vor deschide.

Supra-oferte nu se primesc.

DECRETE

Dimisiunea Cabinetului Ion Brătianu este primită de M. Sa.

D. Teodor Rosetti este numit președinte al consiliului de miniștri și ministru secretar de Stat la departamentul de interne.

D. P. P. Carp, la departamentul afacerilor streine;

D. T. Maiorescu, la departamentul cultelor și al instrucțiunii publice și ad-interim la acela al agriculturii, industriei, comerțului, și domeniilor;

D. Al. B. Știrbeiu, la departamentul lucrărilor publice;

D. general C. Barozzi, la departamentul de resbel;

D. Menelas Germani, la departamentul de finanțe;

D. Al. Marghiloman, la departamentul justiției.

Colegiul electoral, pentru Adunarea deputaților, din județul Ilfov este convocat a se întruni în ziua de 29 Aprilie, spre a împlini printr-o nouă alegere vacanța declarată în acel colegiu, al cărui reprezentant, d. I. Cămpineanu, a primit funcțiunea de guvernator al Băncii Naționale.

D. dr. C. Andronescu, în baza concursului depus, este numit în postul de medic secundar la Institutul Maternitatea, pendinte de eferia spitalelor civile din București, pe un stagiu de 4 ani, cu începere de la 1 Aprilie.

ACADEMIA ROMANA

Relație oficială.

Marți, 22 ale curente, la orele 1 1/2 după amiază, MM. LL. Regele și Regina au mers la palatul Universității pentru a asista la deschiderea sesiunii anuale a Academiei române.

La sosire, Majestatea Lor au fost întâmpinate de d. M. Kogălniceanu, președintele Academiei, care oferi grațioasă noastre Suverane un mândru buchet; de D. Sturza, secretarul general al Academiei; de d-nii Aurelian, general adjutant Fălcoianu, Hăjdău și doctorul Brânză, care asemenea dete un buchet de flori Reginei.

În sala ședințelor se află față toți membrii activi ai acestei înalte Adunări.

M. S. Regele, după ce luă loc în fotoliul președințial, rosti următoarea cuvântare:

"Cu prilegiul anteiței întruniri a Academiei, în anul acesta, Regina și Eu venim cu bucurie în mijlocul d-voastre spre a vă aduce în persoană salutările Noastre cele mai călduroase.

"Neincetat urmăm lucrările d-voastre și constatăm cu viue plăcere că, prin străguinta și munca membrilor Academiei, știința și istoria noastră au fost înzestrate cu un material prețios și însemnat. Academia a deschis astfel un izvor bogat, care ne-a desvelit trecutul și care este merit a servi generațiilor viitoare ca să aprecieze împrejurările grele pe care țara le-a străbătut pentru a ajunge la înălțimea de astăzi.

"Urând ca lucrările d-voastre să fie ro-

ditoare și Academia să devie adevăratul focar al științei, care trebuie să încălzească și să lumineze tot răsăritul, declar sesiunea Academiei deschisă."

La această cuvântare, acoperită de aplause, d. Kogălniceanu, răspunzând într'un limbaj adânc gândit, sfârși astfel:

"Noi, mădularii Academiei, vom căuta să fim totdeauna în înălțimea cugetării Majestatei Voastre."

După aceasta, Regele oferi Academiei opera Augustei Suverane, intitulată:

Cugetările unei Regine.

La care d. Kogălniceanu se grăbi a mulțumi din partea Adunării, adăugând:

"Augusta noastră colegă, nu prin vorbă ci prin faptă, este podoaba acestui Corp asupra căruia se resfrânge mai mult de cât talentul, geniul Său."

Apoi d. Dimitrie Sturza a citit un raport asupra lucrărilor Academiei pe anul 1887—1888.

După aceea, d. Kogălniceanu citi programa lucrărilor pe anul curgător.

Apoi d. I. Calenderu, cu învoarea Majestatei Sale, dete citire unei pline de interes precuvintări la istoria originii dreptului.

D. A. Odobescu, urmând d-lui Calenderu, citi o dare de seamă asupra mai multor documente descoperite de d-sa în arhiva Parisului.

După aceasta, Majestatea Sa declară ședința terminată.

Înainte de plecare, Regele și Regina vorbiră cu multă bunăvoință tuturor membrilor aflați față; iar la orele 3 părăsiră palatul Universității.

Din institutul de bacteriologie al Capitalei

D. dr. V. Babeș a expus în ultima ședință a societății de medicină starea cercetărilor sale asupra tratamentului în contra turbării. D-sa s'a ocupat parte la Paris parte la B.-Pesta în timp de doi ani, cu cercetări asupra turbării și expune înainte de toate rezultatele de un interes practic ce le-a obținut. D-sa a obținut un semn foarte important prin care se poate recunoaște, aproximativ o săptămână după infecțiunea rabiică, dacă veninul turbării a intrat în organism sau nu.

Asemenea i-a succes de a produce într'un timp foarte scurt virusul fix adică substanța cu care se prepară vaccinul în contra turbării, pe când — cum se știe — Pasteur are trebuință de doi ani pentru a produce această substanță.

Cercetările d-sale asupra tratamentului în contra turbării i-au arătat o faptă de cea mai mare importanță anume: că, dacă substanțele care servesc pentru tratament, nu sunt făcute cu cea mai mare exactitudine; dacă epurii carl servesc pentru tratament, nu sunt bine aleși, dacă trepanarea nn e făcută cu o deosebită abilitate, dacă în fine se face cea mai mică greșală în privința antiseptelor, substanța cu care tratăm animalul în contra turbării, în loc de a l'apără de această boală, ea însăși provoacă turbarea.

Aceste considerații explică pentru ce d. Babeș nu a voit să înceapă tratamentul la om în B. Pesta, unde a fost însărcinat cu tratamentul antirabic. Numai după un studiu neîntrerupt asupra acestei materii și fiind aici în București în posesiunea tuturor mijloacelor necesare, și convingându-se des-

pre identitatea rabiilor de aici cu rabia observată în alte țări, precum și exersând personalul său pentru cercetările aceste care pretind cea mai mare conștiințiozitate și rutină, declară bazându-se pe experimente cu totul probate, că este gata de a începe tratamentul în contra turbării la om.

Experimentele menționate sunt în scurt, următoarele:

Șase câni au fost tratați după o metodă specială cu substanțe provenite din virusul fix, după aceea acești câni dinpreună cu trei câni netratați au fost inoculați cu virusul turbării în modul cel mai eficient, adică în interiorul craniului. D. Babeș s'a convins la mai mult de o sută de câni că prin această inoculare, totdeauna se naște turbarea. Întru adevăr că toți câinii care nu au fost tratați prealabil în contra turbării, au suferit în urma boalei până când cel șase, tratați preventiv, de și inoculați pe urmă cu ceilalți trei, au rămas sănătoși. Chiar procedând în modul invers adică, inoculând întâi substanța rabiică în interiorul craniului și tratându-l după aceea în contra rabiilor, nu au devenit turbați.

Aceste rezultate sunt cu mult mai doveditoare decât chiar rezultatele lui Pasteur, care prin metoda sa, făcând același experiment au perit 60% din câinii tratați.

D. Babeș explică rezultatul său mai favorabil din modificarea tratamentului. Aflând dară o metodă cu totul sigură pentru a preveni câinii chiar dacă sunt infectați de o manieră cu mult mai periculoasă decât cea ce aflăm la oamenii, care să infectează numai prin o mușcătură simplă de câine turbat, nu se mai îndoiește de loc despre eficacitatea absolută a tratamentului modificat de dânsul. D-sa s'a mai convins la 42 de câni, că tratamentul său nu producea nici un pericol, pe când dacă substanța prin care se face tratamentul, nu se controlează în modul cel mai autentic, cazurile nu sunt rare unde câinii capătă turbarea tocmai în urma tratamentului.

D. Babeș până acum nu este împedat de a începe tratamentul la om, de cât numai prin lipsa unui număr destul de mare de epurii de casă, care servesc la producerea materialului de tratament, și care nici cu cele mai mari sacrificii pecuniare nu se pot procura aici în țară.

Sperând că și această pedecă în curând va fi înlăturată, ne felicităm de rezultatul strălucit obținut în așa scurt timp în institutul nostru din București.

Acest rezultat nu produce numai imense servicii țării noastre, unde boala aceasta teribilă e, chiar după constatările d-lui Babeș, mai frecventă decât în cele mai multe alte țări, dar prevedem timpul când din întregul Orient, oamenii mușcați de câni turbați vor căuta și vor afla mântuirea lor la București în Institutul nostru de Bacteriologie.

Alte abuzuri comise la pădurile Statului.

După ce am arătat în coloanele acestui ziar cum s'au cheltuit 150,000 lei cu planșele, fără a se fi dat socoteala de aceste cheltuieli, de către șeful serviciului silvic; după ce am arătat că s'a vindut în județul Dâmbovița o pădure d'a Statului de vr'o 600—800 pogoane în folosul șefului acestui serviciu; după ce am arătat în fine că s'au cheltuit 210,000 lei cu amenajarea pădurilor Statului fără a avea pădurii amenajate, găsindu-ne în cea mai flagrantă încercătură cu obligațiunile legii silvice, să dăm astăzi la lumină un nou abuz, ce d. inspector silvic Patrușiu ar fi făcut în calitate de șef al serviciului silvic.

Astfel, se susține că d. Patrușiu a frusturat Statul făcând concesii, foarte păgubitoare intereselor publice, unui antreprenor de păduri rudd cu d-sa, iar pe agentul silvic care a denunțat acest fapt l-a pedepsit permutându-l.

În adevăr, silvicultorul P. din T.-Ocna nu a voit să facă deosebire între antreprenori și l'obligă pe toți a se conforma condițiilor stipulate prin contractul de exploatare. D. I. antreprenorul a 5 parchete de la pădurea Statului Casinul nu a goliți unul din parchete de materialul lemnos în termenul prevăzut prin contract. D. P. silvicultorul Statului a oprit cu drept cuvânt scoaterea acelu material, confiscându-l și dresând acte în regulă, pe care le-a înaintat Ministrului. Acest lucru neconvins antreprenorul J. cumnatul d-lui Patrușiu, a alergat la inspectorul silvic ruda sa spre a cocoloși lucrurile. D. Patrușiu a dispus numai decât permutarea silvicultorului pe la T.-Neamțu și înlocuirea sa cu un alt agent căruia i-a impus a-l face afacerea, și pe care i-a făcut-o de frica permutării or a destituirii. Știm pozitiv că antreprenorul J. a scos din pădure tot materialul sequestrat; scoaterea s'a urmat chiar și în luna lui Iulie de ar fi trebuit să înceteze la 1 Martie 1887.

Aceste fapte sunt cu atât mai condamnabile cu cât acele persoane care sunt plătite de stat a-i apăra interesele l'frutează din contra în mod indirect. Aceste permutări demoralizează pe silvicultori, căci chiar silvicultorul P... ar fi zis la minister că aceia fiind a doua permutare a sa după câteva luni, va ști în viitor cum să facă serviciul.

Cerem a se constata cu toată rigurositatea aceste abateri și a se reprima din toate puterile spre a nu se încoraja mai mult calea nenorocită ce au apucat pădurile statului.

PARTEA ECONOMICA

Semănăturile de primăvară și ogoarele.

Iarna, atât de grea, s'a dus ca prin farmec. Sunt rare anii, când trecerea de la o iarnă riguroasă la o primăvară plăcută să se fi făcut așa de repede. De la topirea zăpezii și până astăzi (17 Martie) n'a ploa, așa în cât pământul s'a svintat destul de curind la suprafață, spre a se putea începe arăturile și semănăturile de primăvară. Este de datorita tuturor să zorească cât mai mult semănăturile orzului, ovăzului, lucernei, măzărichei și altor plante, care s'au dovedit prin experiență, că reușesc mai bine când sunt semănate în mustul zăpezii. Nu este epocă a anului, când să se poată aplica cu mai multă dreptate decât acum, maxima că "timpul este banii". Orce întârziere este păgubitoare.

Cel care s'au îngrijit a întoarce, a ogori pământul de cu toamnă, se găsesc în condițiunile cele mai favorabile pentru a termina iute cu semănăturile. Plugurile polibrasdate (în genere cu 3 brăsdare) trase numai cu 4 boi buni, permit să se facă arăturile în condițiuni avantajoase și cu multă economie de timp. Aceasta este un mare avantaj asupra căruia atragem deosebită atențiune a cultivatorilor noștri. Încercările făcute la școala de agricultură de la Ferăstrău cu întrebunțarea polibrasda-

FOIȚA ROMÂNIEI LIBERE

— 23 Martie 1888 —

ION IȘTEȚUL

(Legendă de V. A. Urecchia)

(urmare și fine)

Azi una, mâine alta... și-a băgat draucul coada între noi, de nu mai aveam zi bună de trai. Veni treaba că nevasta mea nu mă mai suferă cu vederea și într-o zi pusei mēna pe un răvași ce-l adusese o altă cumătră de la un pușcă'n lună, notar de la un sat vecin... Înțeleses că nu era de parte să-mi pue flori la ureche. Atunci, aproape turbat de minie, am jurat la içoana Maicei Precistei să mă resbun de ea și să ucid pe toți cari se vor mai amesteca în trebile casei mele, până la zioa când voi da de un om al lui Dumnezeu, care să nu amestec în trebile altuia ci să-și caute numai de ale sale. M'am mutat în codru aci; mi-am închis muierăa tot în pivniță, unde stă de patru ani. Tot în pivniță am îngropat pe toți cari au venit în casa mea și s'au amestecat în trebile mele. Și pe dumnea te-aș fi sugrumat și îngropat, colo, în pivniță, de te-ai fi amestecat în trebile mele, nu ma' fi întrebat despre lucruri ce nu te privesc!

Și pe când Ion rămăsese ca înlemnit între groaza ce-l insufla gazda lui și între trimejdia din care îl mântuise sfatul căpitanului, cărciumarul merse la gura pivni-

ței, o deschise și cu blândă vorbă strigă: Vino iubita mea, vino! Că eată eşti ertată!... s'au sfârșit necazurile tale și ale mele!... Sunt deslegat de jurământul ce am făcut la Maica Precista... Nu vei mai sta închisă în pivniță și în sdrênțe învelită... Ne întorcem la Rîmnicul Vâlcei, în căsuța noastră. O să dau foc cocioroabei ăștia blestemați!

Și ardărea eși din pivniță, plângând de bucurie. Și gazda lui Ion scoase din un sicrieș, de la capătul laviței, de sub un clit de perne și de velințe frumoase, un rând de haine mândre, numai în bibilur și flutur de aur și înțoli pe biata femece cu ele în locul sdrênțelor, se când Ion se depărta bucuroș de la această casă, dăbia linișindu-și inima și mereu gândind cu recunoștință fa căpitanul Gloanță și la sfaturile lui cele bune.

Când Ion era acum în vârful unui deal din care se vedea în vale Rîmnicul Vâlcei, în dărâptul lui zări în flacări cărciuma cea blestemată și un car cu boi venind în urma lui, încercățu toate ale gospodăriei și și pe deasupra biata femece din pivniță.

Ion Iștețul mersea, mersea!... Inima lui nu mai bătea acum de groză și de nerăbdare, cc nu departe de Rîmnicul Vâlcei, se itea, ca prin sita cea deasă, clopotnița satului său.

Cine nu știe ce simțiri deșteaptă în suflet vederea, duă o lungă lipsire, a clopotniței locului und te-ai născut! Când auzi de departe sunetul clopotelor, sunet cu care urechia ta a fost deprinsă în copilărie, și se pare că auzi cea mai dumnezeiască musică!

Dar nu începe vorbă de inimă albast, într-o biata ca aceasta...

Biata omire!... Bucuria lui Ion se schimba în temeri și în banueial, numai ce zări de departe clopotnița satului său.

Cine-mi spune, își zicea el, cu louchi înțită la clopotniță, Cine-mi spune de mai trăsște Acsinia? Apoi, de trăsște, oare rămasa ea femece cum se cade?

Și mai amară muncă dădea inimii sale irebarea adoua ceși făcea.

Până ce trecu de Rîmnicul Vâlcei, unde ma' nu se opri Ion, zorindul dorul satului său, sosi și seara. Până ajunse la jitară satului, acum era noapte bine și luna se ridică măreață și bălae pe cer.

Chiar la doi pași de la jitară era casa lui Ion, sau mai drept grăind, casa palamarului bisericii. O livegie deasă era în jurul casei. În această liveie Ion își puse în gând să se aciuască, să vadă ce și cum merg lucrurile pe la el acasă, înainte de-a da cu ochi de Acsinia.

Așa fecu. Deabia era într'un alunș des, de câteva minute, când eată se deschide ușa casei și un popă (care la lumina lunel i se păru lui Ion frumos și tânăr), eșind din casă zise, din pragul ușei, cu dragoste nevestei lui Ion: "me întore îndată, draguț!..."

— Draguț!... Un popă tēnēr zise nevestei lui Ion: "Draguț! Ioa puse mēna pe cuțitul din cingătoare și cum scapără fulgerul îi scăpăra prin minte să se svărle asupra popel să l' străpună cu cuțitul și apoi asupra muerei sale necredincioase..."

Dar Ion își aminti de sfatul căpitanului:

"La vreme de zor nu pune mēna pe topor, nici pe cuțit, când ești amărât... Ion dară

opri mișcarea sa și se hotără să nu facă așa ceva, să nu se resbune decât a doua zi, fără de zor.

Eși deci din tufiș, după ce se depărta popa și încă din bățutura casei, lângă prispa strigă, stăpânindu-și mania: Nevastă! Acsinio!

Acsinia cunoscu glasul, eși repede și îmbrățișă cu multă dragoste și bucurie și cu dulci mângăeri pe Ion Iștețul.

— Cel muieră! gândeș Ion. Ia o pisică vicleană! Dar și el, ma' din dragoste, ma' cu prefacere, îmbrățișă pe Acsinia.

— Frumos! zice femeea: frumos! Șapte ani de parte de mine și nu mi-ai scris măcar: negri țis ochii!... Nu ma' știam de ești mort or viu!

— Da tu mi-ai scris?

— Ce mincinos!... Tata ți-a trimes peste 20 de rēvașe și n'ai răspuns la nici unul.

— Pentru că nu le-am primit.

— Ce zici? Apoi tata pune la rēvașe numele ței: Ion Dudău

— Apoi toți mă știu în oaste cu numele Ion Iștețul... Și unde trimeteați voi rēvașii voștri?

— Scriam noi pe răvas; să se trimeată unde o fi soldatul Ion Dudău, la regimentul lui... Da țio fi foame. Ionică... Cinat-al tu astă seară?

Ba zău nu...

— Cum o veni tata o să cinăm... Că uite, clocotește mălaiul proaspēt și galben ca aurul în ciuan...

Și așa grăind, Acsinia, cu mânecele că-mășei suflecate până în betele altelor, întinse peșteră curat pe mășuța cea rotundă și așeză trei tacāmuri, linguri de

țisă ca la zi de sērbătoare, cane de sticlă înflorite de la moșii...

Numai ce se deschise ușa și intră iar popa... cu pricina... Cât vėzu potcapul itându-se pe ușa, Ion și puse mēna pe cuțit... Noroc că popa intra cu fața, spre Ion.

— Vai! ce era să fac, strigă Ion, lăsând să-i cadă cuțitul din mână... E socrul meu!...

Dascălul deacum șapte ani, era acum călugăr și popă.

Vezi ce bine-i prinse lui nea Ion Dudău sfatul cel de-al treilea al căpitanului Gloanță?

Dacă e, din alunș, dădea zor la cuțit, așa i că Ion Dudău se făcea ucigaș de socru?.. Temnița îi știa de oase!...

Mirarea popel Onofrei fu mare vėzând cuțitul căzut din mēnile lui Ion, dar bietul liberat mărturisii tot gândul lui cel rău.

— Măi Ioane, ce? te credeai tu cu panchițele ălea de la București?

Și păr. îmbrățișă pe Ion și-l bine-cuvēntă. Ear Ion nu mai isprăvea de laudat sfaturile căpitanului, măcar că nevasta lui zicea "peacă, Ionică dragă, că ne-ar fi prins bine cel 600 de leușori!... Sfaturii și zicătorii învață omul de la moși și strămoși, nu pe 600 lei!... Ei, da pojm la masă!..

Se puseră la masă. Mămăliguța fumegea ca cădelnița popel la Paști... Popa scoase un fedeleș mândru inchistrit, cel care imblase roată la masa de la nunta Acsiniei și în care părintele acum ținea vin de cel ce pune la sfântul Potir... Atunci și Ion Dudău nu voi să remănă mai pre jos decât socru-său, El scoase din desagi cozonacul...

— Cozonacul d-lui căpitan, cinstite părinte!... Mi-a zis să-l aduc întreg, neatins și numai cu sfinția ta și cu Acsinia să-l mân-

